Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KGER/bdZavSyn-J/22
Názov predmetu	závislostná syntax
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	2
Vyučujúci	doc. PaedDr. Monika Hornáček Banášová, PhD. (prednášajúci), doc. Mgr. Simona Fraštíková, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Vypracovanie seminárnej práce (80 bodov) a absolvovanie ústnej skúšky (20 bodov). Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

vedomosti: Študent si osvojí teoretické vedomosti o stavebných jednotkách vety - frázach, o spôsobe ich spájania do väčších štruktúrnych celkov na základe konceptu dependenčnej syntaxe, osvojí si terminológiu z oblasti.
zručnosti: Študent dokáže na základe základného princípu jazyka – determinácie tvoriť vetné štruktúry, vetné komplexy a vie ich spätne transformovať na jednotlivé stavebné elementy, dokáže vypracovať analýzu viet.
profesijné kompetencie: Študent rozumie princípom uplatnenia stavebných jednotiek a syntaktických štruktúr a vie o nich komunikovať.
prenositeľné kompetencie: komunikačné schopnosti, analytické myslenie, uvažovanie v súvislostiach, kreatívne myslenie

Stručná osnova predmetu

1. Koncept predikácie a determinácie, TS vs. DVS, U.Engel vs. H.-W. Eroms: Status subjektu v teórii valencie
2. Problematika centra a periférie u Klausa Welkeho- Interakcia predikátu a aktantov
3. Teórie valencie: dichotomická- multidimenzionálna, teória centra a periférie- teória prototypov- valenčná syntagma ako kolokačná syntagma – výsledok prepojenia jazykovedy a korpusovej lingvistiky
4. K problematike tzv. voľných datívov, valencia rezultatívnych predikátov, zvyšovanie a redukcia valencie
5. Obsadenie jednotlivých pozícií vo vete: teória sémantických rolí (Ch. Fillmore), argumenty vs. aktanty
6. K problematike adverbiálií – klasifikácia podľa H.-W.Eromsa a U. Engla
7. Nominálna fráza – k problematike obsadenia atribútov pred substantívom a za ním
8. Atribúty, zhodný, nezhodný atribút, subkategorizácia, atributívne vedľajšie vety.
9. Vedľajšie vety príslovkového určenia - Angabesatzkomplexe
10. Vedľajšie vety komplementov- Ergänzungssatzkomplexe.
11. Satelity s variabilnou pozíciou: (dislozierbare Elemente)
12. Od vety k textu: konjunkcie a konektory, syntax a častice

Sylabus predmetu

1. Koncept predikácie a determinácie, TS vs. DVS, U.Engel vs. H.-W. Eroms: Status subjektu v teórii valencie
2. Problematika centra a periférie u Klausa Welkeho- Interakcia predikátu a aktantov
3. Teórie valencie: dichotomická- multidimenzionálna, teória centra a periférie- teória prototypov- valenčná syntagma ako kolokačná syntagma – výsledok prepojenia jazykovedy a korpusovej lingvistiky
4. K problematike tzv. voľných datívov, valencia rezultatívnych predikátov, zvyšovanie a redukcia valencie
5. Obsadenie jednotlivých pozícií vo vete: teória sémantických rolí (Ch. Fillmore), argumenty vs. aktanty
6. K problematike adverbiálií – klasifikácia podľa H.-W.Eromsa a U. Engla
7. Nominálna fráza – k problematike obsadenia atribútov pred substantívom a za ním
8. Atribúty, zhodný, nezhodný atribút, subkategorizácia, atributívne vedľajšie vety.
9. Vedľajšie vety príslovkového určenia - Angabesatzkomplexe
10. Vedľajšie vety komplementov- Ergänzungssatzkomplexe.
11. Satelity s variabilnou pozíciou: (dislozierbare Elemente)
12. Od vety k textu: konjunkcie a konektory, syntax a častice

Odporúčaná literatúra

ENGEL, U.: 2004. Deutsche Grammatik, München: IUDICIUM. ISBN 3-89129-919-2.
EROMS, H. - W.: 2000. SYNTAX der deutschen Sprache. Berlin, /Boston:de Gruyte. ISBN 978-3-643-12010-6.
FRAŠTÍKOVÁ, S.:2015. Das schillernde Positionsverb "sitzen". Eine kontrastive korpusbasierte Untersuchung des Valenzpotenzilas verbaler Lemmata.Logos. ISBN 978-3-8325-3939-0.
KOZMOVÁ, R.:2013. Von der Funktion zur Bedeutung. Verbvalenz kontrastiv. Berlin: LIT. ISBN 978-3-643-12010-6.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

nemecký jazyk

Poznámky

časová záťaž študenta je 60 hodín, z toho:
prezenčné štúdium (P, S, C/L, konzultácia): 24 hodín
samoštúdium: 36hodín